

through the export-import factoring. In the long run, joining the Convention will be the basis for the development of national legislation in this field. After its adoption, most states have introduced factoring into their civil law system.

Factoring is an effective tool for stimulating economic development in the face of the financial crisis, so solving existing problems will contribute to improving the efficiency of the financial system of the country [3].

Literature

1. Манаєнко І. М. Розвиток міжнародного факторингу в контексті постіндустріалізації світової економіки / І.М.Манаєнко. – НТКУ «КПІ». – 2017. – 15 с.

2. Конвенція УНІДРУА «Про міжнародний факторинг» // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995_210.

3. General Rules for International Factoring – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.cqattorneys.com/enfiles/Conventions%20and%20usages/04GENERAL%20RULES%20FOR%20INTERNATIONAL%20FACTORING>

Доценко І.О.,

к.е.н., доцент,

*доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування,
Хмельницький національний університет, м. Хмельницький*

ОСОБЛИВОСТІ МІНІМІЗАЦІЇ РИЗИКІВ БАНКІВСЬКОЇ УСТАНОВИ

Ефективне управління ризиком повинне вирішувати цілий ряд проблем, від моніторингу ризику до його вартісної оцінки. Кожен банк повинний думати про мінімізацію своїх ризиків. Це потрібно для його виживання і для здорового розвитку банківської системи країни.

Управління ризиком можна охарактеризувати як сукупність методів, прийомів і заходів, що дозволяють певною мірою прогнозувати настання ризикових подій і вжитих заходів до виключення чи зниження негативних наслідків таких подій.

Банк повинний вибирати такі ризики, які він зможе правильно оцінити і якими зможе ефективно управляти. Це вимагає необхідності оволодіння навичками якостей оцінки відповідних процесів.

Тому в основу банківського управління ризиками повинні бути покладені такі принципи, як: прогнозування можливих джерел збитків чи ситуацій, здатних принести збитки, їхня кількісна зміна; фінансування ризиків, економічне стимулювання їх зменшення; відповідальність і обов'язковість

керівників та співробітників, чіткість політики механізмів управління ризиками; координування і контроль ризиків по всіх підрозділах і службах банку, спостереження за ефективністю процедур управління ризиками.

Вибір методів управління ризиком має на меті мінімізувати можливий збиток у майбутньому. Це здійснюється вибором раціонального способу зменшення ризику із декількох:

- зниження ризику – передбачає зменшення розмірів можливого збитку імовірності чи настання несприятливих подій;

- збереження ризику – найчастіше відмова від дій, спрямованих на компенсацію збитку, чи його компенсація з якихось спеціальних джерел (фонд ризику, фонд самострахування, кредити і т.д.);

- передача ризику – передача відповідальності за нього третім особам (часто за винагороду) при збереженні існуючого рівня ризику. Це означає, що банк передає відповідальність за ризик комусь іншому, наприклад, страховій компанії. У цьому випадку передача ризику здійснюється шляхом страхування ризику.

У системі заходів для мінімізації ризиків в банківській діяльності основна роль належить прийомам їх ступеня зниження. Група заходів для зниження ризиків покликана забезпечити мінімізацію їх виникнення. У системі ризику-менеджменту використовуються звичайно такі форми зниження ризиків [1]:

- уникнення ризиків – розробка таких заходів, що цілком виключають конкретний вид банківського ризику. До числа основних заходів відносяться: відмова від здійснення таких операцій, коли рівень ризику надмірно високий і не відповідає критеріям фінансової політики банку. Незважаючи на високу ефективність цього заходу, її використання носить обмежений характер, тому що більшість операцій забезпечує регулярне надходження доходів і формування його прибутку; зниження частини позикових засобів. Відмова від надмірного використання позикового капіталу дає можливість уникнути одного з найбільш важливих ризиків – відсоткового, валютного ризиків;

- диверсифікація – процес розподілу капіталу між різними об'єктами вкладення, що безпосередньо не пов'язані між собою. Диверсифікація дозволяє уникнути частини ризику при розподілі капіталу між різноманітними видами діяльності. Диверсифікація є найбільш обґрунтованим і відносно менш витратним способом зниження ступеня фінансового ризику;

- лімітування – встановлення ліміту, тобто граничних сум затрат, продажу, кредиту по видах банківських операцій, що можуть постійно виходити за встановлені межі припустимого ризику. Цей ризик лімітується шляхом встановлення відповідних економічних і фінансових нормативів. Система таких нормативів, що забезпечують лімітування економічних ризиків, може включати:

максимальний обсяг комерційної операції, що укладається з одним контрагентом; максимальний розмір споживчого кредиту, наданого одному покупцю (у рамках диференційованих груп чи покупців груп); граничний розмір використання позикових коштів в обороті (чи їхня питома вага в загальній сумі використовуюваного капіталу);

– самострахування – означає, що підприємець швидше підстрахується сам, аніж купити страховку в страховій компанії. Тим самим він заощаджує на затратах капіталу по страхуванню. Основне завдання самострахування полягає в оперативному подоланні тимчасових утруднень фінансово-комерційної діяльності. У процесі самострахування створюються різні резервні і страхові фонди. Ці фонди в залежності від мети призначення можуть створюватися в натуральній чи грошовій формі. Резервні грошові фонди створюються насамперед на випадок покриття непередбачених затрат, кредиторської заборгованості. Створення їх є обов'язковим для банків.

– страхування ризику – страховий захист ризиків забезпечують спеціальні страхові компанії, що залучають кошти страхувальників і використовують їх для відшкодування понесених ними збитків при виникненні обумовленої обставин. Сутність страхування виражається в тому, що банк готовий відмовитися від частини своїх доходів, аби уникнути ризику, тобто він готовий заплатити за зведення ступеня ризику до нуля.

– хеджування – полягає в тому, що, купуючи товар (цінні папери) з постачанням у майбутньому періоді, банк одночасно здійснює продаж ф'ючерсних контрактів на аналогічну кількість товарів (цінних паперів). Якщо банк понесе фінансові втрати через зміну ринкових (біржових) цін, як покупець реального товару (конкретних видів цінних паперів), то банк одержить виграш у таких же розмірах, як продавець ф'ючерсних контрактів на нього.

Отже, учасники ринку самі мають визначити той рівень ризику, на який вони згодні піти з метою отримання прибутків, враховуючи, що успіх в досягненні поставленої мети значною мірою залежить від застосовуваних методології управління.

Література:

1. Кузьмак О. М. Механізм нейтралізації банківських ризиків / О. М. Кузьмак // Науковий вісник Ужгородського університету. – 2016. – Випуск 1 (47). Т. 1. – С. 374-377.